

Οι αναλυτικές διαδικασίες αφορούν τη σύγκριση, αξιολόγηση και ανάλυση απολογιστικών δεδομένων με προκαθορισμένες προσδοκίες που είναι αποτέλεσμα συσχετισμών οικονομικών και μη οικονομικών δεδομένων.

ΑΝΤΛΩΝΤΑΣ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (ANALYTICAL PROCEDURES)

ΜΑΡΙΑ ΚΕΡΕΝΤΖΗ
AUDIT & ASSURANCE DEPT., HLB HELLAS SA

Παραδείγματα αναλυτικών διαδικασιών περιλαμβάνουν: α) διαχρονική σύγκριση απολογιστικών δεδομένων, β) συσχετισμούς απολογιστικών στοιχείων με προϋπολογισμούς, γ) σύγκριση των επιδόσεων της εταιρείας με κλαδικές τάσεις και δείκτες, δ) εκτίμηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων της εταιρείας, ε) διαδικασίες επισκόπησης των λογιστικών και μη δεδομένων για εντοπισμό σημαντικών ή ασυνήθιστων γεγονότων που επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις.

Ελεγκτικό εργαλείο ή κάτι παραπάνω;

Αν και οι αναλυτικές διαδικασίες χρησιμοποιούνται από τους ελεγκτές για την εκτίμηση των ελεγκτικών κινδύνων και τον εντοπισμό κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων με αυξημένη ροπή σημαντικού λάθους, αλλά και σαν τμήμα των ουσιαστικών ελεγκτικών διαδικασιών του, μπορούν ταυτόχρονα να αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμα εργαλεία για τις ελεγχόμενες εταιρείες, ώστε να κατανοούν καλύτερα και να

επιθεωρούν τις καθημερινές λειτουργίες τους. Ενώσω οι ελεγκτές προετοιμάζουν τις αναλυτικές διαδικασίες σαν μέρος της ελεγκτικής τεκμηρίωσης, οι εταιρείες μπορούν να επωφεληθούν σημαντικά μέσω της συζήτησης των αποτελεσμάτων και της επικοινωνίας και εκμάθησης των τεχνικών και μεθόδων που έφεραν τα ευρήματα στην επιφάνεια.

Βασικές κατηγορίες από ελεγκτικής σκοπιάς

Προκαταρκτικές αναλυτικές διαδικασίες (Preliminary Analytical Review): Οι προκαταρκτικές αναλυτικές διαδικασίες επισκόπησης πραγματοποιούνται για την κατανόηση της εταιρείας και του περιβάλλοντός της, με σκοπό να βοηθήσουν στην εκτίμηση του κινδύνου ύπαρξης ουσιώδους ανακρίβειας ή παράλειψης, προκειμένου να καθοριστεί η φύση, το χρονοδιάγραμμα και η έκταση των ελεγκτικών διαδικασιών.

Ουσιαστικές αναλυτικές διαδικασίες (Substantive Analytical Procedures): Οι συγκεκριμένες διαδικασίες χρησιμοποιούνται όταν ο ελεγκτής θεωρεί ότι η χρήση των αναλυτικών διαδικασιών μπορεί να είναι αποτελεσματικότερη από τις λεπτομερείς διαδικασίες ή να υποβοηθήσει τις λεπτομερείς αυτές διαδικασίες, με σκοπό να κρατήσει τον κίνδυνο ύπαρξης ουσιώδους ανακρίβειας ή παράλειψης σε ένα αποδεκτό χαμηλό επίπεδο ή να αποκαλύψει ουσιώδεις ανακρίβειες ή παραλείψεις.

Τελικές αναλυτικές διαδικασίες (Final Analytical Review): Οι τελικές αναλυτικές διαδικασίες επισκόπησης πραγματοποιούνται σαν μια συνολική επανεξέταση των οικονομικών στοιχείων κατά

την ολοκλήρωση του ελέγχου, ώστε να εκτιμήσει ο ελεγκτής τη συνέπεια των δεδομένων που παρατίθενται στις οικονομικές καταστάσεις με την αντίληψη που έχει ο ίδιος για την επιχείρηση και τη συνολική εικόνα που έχει αποκτήσει από την εκτέλεση της εργασίας του. Οι τελικές αναλυτικές διαδικασίες δεν χρησιμοποιούνται για να ληφθούν περαιτέρω διασφαλίσεις. Εάν διαπιστωθούν παρατυπίες, η εκτίμηση κινδύνου πρέπει να επαναληφθεί και να εξεταστεί η περίπτωση διενέργειας πρόσθετων ελεγκτικών διαδικασιών.

Ωφέλεια για τις επιχειρήσεις

Οι ελεγκτές, βασιζόμενοι στην ευρεία εμπειρία τους, μπορούν να εντοπίζουν, κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των αναλυτικών διαδικασιών, παράγοντες που ενδεχομένως δύνανται να συνεισφέρουν στη βελτίωση λειτουργίας των οικονομικών μονάδων, την αναθεώρηση του σχεδιασμού τους και την επίτευξη των στόχων τους γενικότερα.

→ Βασιζόμενη στη μεθοδολογία των αναλυτικών διαδικασιών των ελεγκτών της, η εταιρεία μπορεί με διορατικό τρόπο να εντοπίσει αδυναμίες, ευκαιρίες και προκλήσεις. Για παράδειγμα, οι αναλυτικές διαδικασίες μπορεί να αποκαλύψουν ότι ο αριθμοδείκτης της κυκλοφοριακής ταχύτητας των απαιτήσεων σε όρους ημερών έχει αυξηθεί σημαντικά, γεγονός που θα μπορούσε να υποδηλώνει ελαστικότητα της πιστωτικής πολιτικής ή ολιγωρία του τμήματος εισπράξεων.

→ Μια απλή σύγκριση κονδυλίων δύο ετών μπορεί να αποκαλύψει επιχειρηματικές αδυναμίες, μη λειτουργική

χρήση πόρων, απαξιωμένα αποθέματα, απώλεια πελατολογίου, μη αποδοτικές επενδύσεις ή έξοδα που θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

→ Οι ελεγκτές μπορεί να παρέχουν στις εταιρείες συγκριτική πληροφόρηση αναφορικά με τις γενικότερες τάσεις του κλάδου, που μπορεί να είναι καθοριστική για τον μελλοντικό στρατηγικό σχεδιασμό και τη βελτίωση της απόδοσης της εταιρείας. Η ανάλυση δεικτών, τάσεων, καθώς και των καίριων δεικτών απόδοσης (βλ. σχετικό μας άρθρο τεύχους 12), μπορούν κάλλιστα να μεταδίδονται στις ελεγχόμενες επιχειρήσεις. Για παράδειγμα η διαχρονική πτώση του μικτού περιθωρίου κέρδους ενδεχομένως σηματοδοτεί είτε υψηλά κόστη πρώτων υλών που δεν έχουν μετακυλισθεί στους πελάτες της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας είτε συνεχώς εντεινόμενο ανταγωνισμό και απώλεια μεριδίου αγοράς.

Συμπέρασμα

Ο ελεγκτής, εκτός από τον θεσμικό του ρόλο που επιτελείται στο πλαίσιο συγκεκριμένων επαγγελματικών προτύπων, επιδιώκει παράλληλα να κατανοήσει τη στρατηγική πορεία της επιχείρησης, τους στόχους της και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει. Στο πλαίσιο αυτό, ο ελεγκτής μπορεί να βοηθήσει καθοριστικά την εταιρεία πληροφορώντας για τα αποτελέσματα των αναλυτικών διαδικασιών που διενεργούνται στο πλαίσιο του ελεγκτικού του έργου ή ακόμα καλύτερα κινητοποιώντας τις οικονομικές μονάδες να υιοθετήσουν σε εκτεταμένο βαθμό πολιτικές αναλυτικών διαδικασιών.